

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Vývoj jordánského politického režimu po roce 1989

Autorka práce: Michaela Duchackova

Autor posudku: Radek Buben

Než začnu hodnotit práci kolegyně Ducháčkové, měl bych se jako autor posudku omluvit za absenci diakritiky, nikoli však snad kritiky jako takové. Tento nedostatek je dán kombinací me geografické lokace a problémy v dodavatelsko-odberatelských vztazích v současném kapitalismu, jež zpomalují opravu mych výrobních prostředků. Posudek je tak psán na počítači, jenž nemá instalovanou českou klávesnici.

Práce kolegyně Duchackové se věnuje velmi aktuálnímu tématu, které je součástí živých a produktivních debat v současné politologii. Její práce tyto debaty zasvěceným způsobem odrazí a kriticky reflektuje. M. Duchacková ve své studii ukazuje výbornou znalost aktuální literatury jak teoretické, tak té, jež se věnuje specificky jordánskému případu. I díky těmto faktorům jde o studentskou práci z řádku těch, jež se nectou pouze z povinnosti, ale také s naplněným očekáváním, že se čtenář se střední orientací v problému dozví něco nového.

Je také třeba vyzdvihnout fakt, že v rámci přípravy práce strávila její autorka středně dlouhý studijní pobyt ve studované zemi a jordánské realie tak zná pouze zprostředkovane. Takový postup není v případě magisterských studentů rozhodně bezvýznamný a je třeba tento aspekt zdůraznit /žel, najdou se dokonce doktorandi, kteří zemi, jejíž aktuální dění studují, zkrátka nenavštíví/.

Cílem práce je vysvětlit stabilitu země, která má všechny zdanlivé předpoklady pro to, aby stabilní nebyla. Od problémové národní identity, umělých hranic, geopolitické pozice po fakt, že monarchie v některých státech této oblasti prostě nevydržely.

Práce je v zásadě postavena na tézi, kterou politologie nedokázala příliš reflektovat /byť z důvodu spíše logických/: monarchie prostě není zbytková, chcete-li reziduální kategorie, ale zřízení, jež v některých částech světa neztratilo svou důležitost a zásadní vliv v politice, ať už jde o vliv neustalý /Jordánsko, Maroko, nemluve třeba o Svazijsku/ či potenciálně mobilizovatelný /Thajsko/. Monarchie, není-li extrémně personalizována, pak také umožňuje snazší liberalizaci a kooptaci opozice, eventuálně také demokratizaci, než režimy republikánské.

Po zvážení – důkladně a čtenářem představenem – se kolegyně Duchacková zaměřuje primárně na institucionální podobu jordánské monarchie, když zcela správně konstatuje, že rada akademiků důležitost instituce v arabském světě podcenovala. Autor posudku by zde – teprve s ohledem na maniakální debaty vedené v českém veřejném prostoru – chtěl vyzdvihnout především fakt, že kolegyně Duchacková prakticky ignoruje stále méně udržitelnou tezi o islamu jako základu stability nedemokracií. Pravda, opustili ji už také profesionální islamofobové a nahradili ji tezí, že islam vede k chaosu a teroru /norský střelec Breivik, fanatictí buddhisté v Barmě a na Sri Lance, střelci v černosských kostelích či studenti, kteří postrlili své kolegy, to vše jsou evidentní islamisté a jasné potvrzení daného “kauzálního vztahu”, že.../.

Rozbor institucionálního vysvětlení autorka zakládá na vlivných studiích M. Herba a J. Gandhi a

vyborne je aplikuje na jordansky material. V pripade empirickem se zameruje na ony krizove momenty v jordanskem vyvoji, v nichz rezimu pomohly jeho formalni institucionalni struktury prezit a na eliminaci armady jako autonomniho mocenskeho faktoru. Predevsim analyzu deni v Jordansku na konci 80. let a behem prvni valky proti Iraku povazuji za vynikajici a presne odpovidajici autorcinu durazu na vyznam instituci monarchie. Podobne se vyznam monarchistickych instituci v zemi bez prime ropne renty ukazal behem tzv. Arabskeho jara.

Budoucnost rezimu, ktery se stava opet vice autoritarskym, nevidi autorka – logicky – jednoznacne. Co vsak odmita je teze, ze by vyvoj nejak jednoznacne smeroval k demokratizaci shora. Stabilita a instituce rezimu zatim slouzi jeho udrzeni v autoritarske, byt relativne liberalizovane a nerepresivni podobe. Po roce 2011 se rezim navic mohl spolehat na externi rentu, coz snizilo palcivost nutnosti vetsi liberalizace. Dodejme, ze s ohledem na aktualni deni v oblasti, jez autorka samozrejme nemohla plne reflektovat, nebude rezim nijak tlacen zahranicim k liberalizaci. Intenzifikace sunitsko-sitskeho konfliktu ma tez spise “stabilizacni” nez demokratizacni dopady.

Prace je po obsahove strance vysoce nadprumernym textem, ktery prekracuje uroven vetsiny vybornych textu, obhajovanych na FF UK. Krom obsahu je treba ocenit zejmena nalezity rozbor literatury a zdroju. Ten je bezmala vzorovy. Podobne ukazuje autorka svoji dukladnost a peclivost v momente, kdy ctenare seznamuje se zpusobem prepisu arabskych jmen do cestiny, ktery hodla v praci pouzivat.

Nekde je mozne konstatovat, ze autorka drobne zbytecne rozvadi temata, jez jsou v zasade vyresena a jejichz reseni je vseobecne zname, zejmena v pripade upozorneni, ze typ sultanistickeho rezimu neni vhodny a uplatnitelny na tradici se legitimizujici monarchisticke rezimy /s. 19-20/.

V praci se objevuje nekolik typu problemu, predevsim formalniho a formulacniho typu. Formalistickou podobou rezimu /s. 9/ je patrne minena podoba formalni. Samuel E. Finer nebyl A. Finer /s. 16/. Okdazy na literaturu nejsou sjdenoceny a misty chybi uvedeni nekterych podstatnych udaju, treba nakladatele, coz je pomerne zavazny nedostatek. U casopisu absentuji misty cisla vydani atd.!

Nasledujici veta pak neni nejlepe formulovana: “Volby sice jsou inkusivni, minimalne pluralistické, minimalne soutezive a minimalne otevrene, nicmene dochazi k rozsahlym a zavažnym státnim manipulacim” /s. 21/. Podobne pusobi rusive formulace typu: “Málokdo se ovšem v minulosti věnoval tomu, co s tím” /s. 27/.

Vyse uvedene nedostatky, zejmena v citacnim aparatu, vsak dle meho mineni v danem pripade vice nez vyvazuje zasvecenost a vyborna strukturovanost textu.

Doporucuji k obhajobe s hodnocenim vyborne.

Radek Buben